

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Evy Zálešákové a soudců Mgr. Jiřího Vašíčka a JUDr. Radimy Gregorové v právní věci žalobce **J.Z.**, nar. XXXXX, bytem v XXXXX, XXXXX, zastoupeného JUDr. Jiřím Juříčkem, advokátem se sídlem v Brně, Údolní 5, proti žalovanému **statutární město Brno**, IČ 44992785, se sídlem v Brně, Dominikánské nám. 1, o zaplacení částky 51.656,- Kč s příslušenstvím, o odvolání žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Brně ze dne 31. července 2012, č. j. 21 C 125/2008-149,

t a k t o :

I. Rozsudek soudu I. stupně se v napadených výrocích I. a III. **p o t v r z u j e**.

II. Ve výroku IV. o nákladech řízení se rozsudek soudu I. stupně **m ě n í** tak, že žalovaný je povinen zaplatit žalobci na nákladech řízení částku 55.032,60 Kč do 3 dnů od právní moci rozsudku k rukám zástupce žalobce JUDr. Jiřího Juříčka.

III. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů odvolacího řízení částku 12.051,60 Kč do 3 dnů od právní moci rozsudku k rukám zástupce žalobce JUDr. Jiřího Juříčka.

O d ů v o d n ě n í

Výše uvedeným rozsudkem soud I. stupně rozhodl tak, že žalovaný je povinen zaplatit žalobci částku 47.853,- Kč se zde specifikovaným příslušenstvím do 3 dnů od právní moci rozsudku (výrok I.), do částky 3.803,- Kč se zde specifikovaným příslušenstvím žalobu zamítl (výrok II.), žalovaného zavázal k povinnosti zaplatit České republice na účet Městského soudu v Brně náklady řízení ve výši 11.118,- Kč do 3 dnů od právní moci rozsudku (výrok III.) a žalovaného zavázal k povinnosti zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 55.470,- Kč k rukám právního zástupce žalobce ve lhůtě do 3 dnů od právní moci rozsudku (výrok IV.).

Proti tomuto rozsudku soudu I. stupně podal odvolání žalovaný. V něm namítl, že soud I. stupně ze skutkových zjištění vyvodil nesprávné právní závěry a rozhodnutí soudu I. stupně tak spočívá na nesprávném právním posouzení věci. Podle ust. § 9 zák. č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích (dále jen „zákon o pozemních komunikacích“) vlastníkem místních komunikací je obec, na jejím území se místní komunikace nacházejí. V daném případě nebylo zjištěno, kdo je vlastníkem předmětné stavby na pozemku parc. č. 2202/16 v k.ú. Slatina. V soudním řízení bylo prokázáno, že asfaltová plocha na pozemku parc. č. 2202/16 v k.ú. Slatina nebyla nikdy ve vlastnictví žalovaného, nebyla nikdy ve správě žalovaného ani městské části, event. společnosti Brněnské komunikace, a.s., ani nebyla vedena v pasportu místních komunikací. Soud I. stupně nevzal v úvahu důkaz ve sdělení Úřadu městské části Brno – Slatina ani odboru dopravy Magistrátu města Brna, které vykonávají působnost silničního správního úřadu a speciálního stavebního úřadu ve věcech místních komunikací a veřejně přístupných účelových komunikací, o skutečnosti, že asfaltová plocha na pozemku parc. č. 2202/16 v k.ú. Slatina je veřejně přístupnou účelovou komunikací. Dle ust. § 9 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích je vlastníkem účelových komunikací právnická nebo fyzická osoba. V průběhu soudního řízení však nebylo prokázáno, že by žalovaný byl vlastníkem asfaltové plochy na pozemku parc. č. 2202/16 v k.ú. Slatina. Asfaltová plocha na pozemku parc. č. 2202/16 v k.ú. Slatina není označená jakoukoliv dopravní značkou jako „parkoviště“ a není tak „parkovištěm“ ve smyslu zákona o pozemních komunikacích. Žalovaný není ve věci pasivně věcně legitimován, neboť nebylo prokázáno, že by byl vlastníkem asfaltové plochy na pozemku parc. č. 2202/16 v k.ú. Slatina a nemohlo mu vzniknout bezdůvodné obohacení dle ust. § 451 odst. 2 a § 454 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku (dále jen „občanský zákoník“). Podle názoru žalovaného se jedná o situaci, na níž dopadá ust. § 135c občanského zákoníku, která by zakládala postup případného vypořádání ve smyslu tohoto ustanovení. Z těchto důvodů žalovaný navrhl, aby odvolací soud rozsudek soudu I. stupně v napadených výrocích I., III. a IV. změnil tak, že žaloba se zamítá a povinnost k náhradě nákladů řízení byla přenesena na žalobce.

Při jednání odvolacího soudu dne 27. 1. 2015 pak žalovaný s poukazem na ve věci vydaný náleze Ústavního soudu ČR ze dne 19. 11. 2014, sp. zn. II. ÚS 3624/13, prezentoval názor, že na předmětný pozemek nelze nahlížet jako na veřejné prostranství ve smyslu ustanovení § 34 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (dále jen „zákon o obcích“). Pozemek je zastavěn stavbou účelové komunikace, resp. zpevněnou živičnou plochou před budovou soukromé firmy, kdy nebylo prokázáno, že by žalovaný byl vlastníkem této zpevněné plochy nacházející se na pozemku p.č. 2206/16 k.ú. Slatina. Pokud je pozemek zastavěn stavbou jako samostatnou věcí v právním smyslu, může bezdůvodné obohacení vzniknout pouze vlastníku této stavby. Podle názoru žalovaného má zákon o pozemních komunikacích povahu zákona speciálního vůči občanskému zákoníku i vůči zákonu o obcích. S ohledem na náleze Ústavního

soudu ČR ze dne 1. 7. 2014, sp. zn. I. ÚS 581/14, (zejména jeho bod 40.) setrvává na stanovisku neopodstatněnosti a nedůvodnosti žaloby.

Žalobce se k odvolání žalovaného vyjádřil prostřednictvím svého právního zástupce. Zdůraznil, že s rozhodnutím soudu I. stupně souhlasí, a to jak po stránce skutkové, tak právní. Žalobce má sice připomínky a výhrady v tom smyslu, že znalecký posudek znalce Ing. Oty Meissnera byl podán nekvalitně a tendenčně, což mimo jiné vyplynulo i z výsledku tohoto znalce, nicméně vzhledem k tomu, že žalobce nemá zájem na prodlužování sporu, sám proti rozsudku soudu I. stupně odvolání nepodal. Setrval na stanovisku, že rozhodnutí soudu I. stupně považuje za správné a s odvoláním žalovaného, jakož i s důvody uvedenými v odvolání nesouhlasí. Právní názor vyslovený v nález Ústavního soudu ČR ze dne 19. 11. 2014, sp. zn. II. ÚS 3624/13, je jednoznačný, za bezdůvodné obohacení v projednávané věci odpovídá obec, tj. žalovaný. Odkaz žalovaného na nález Ústavního soudu ČR ze dne 1. 7. 2014, sp. zn. I. ÚS 581/14, považuje za nepřiléhavý, a to i s ohledem na jeho časovou dimenzi. Navrhl, aby odvolací soud rozsudek soudu I. stupně jako věcně správný potvrdil a uložil žalovanému povinnost nahradit žalobci náklady odvolacího řízení.

Poté, co odvolací soud dospěl k závěru, že odvolání bylo podáno osobou oprávněnou (ustanovení § 201 o.s.ř.), ve lhůtě (ustanovení § 204 o.s.ř.), a proti rozhodnutí, proti kterému je odvolání přípustné (ustanovení § 201 o.s.ř., ustanovení § 202 o.s.ř. a contrario), přezkoumal napadené rozhodnutí soudu I. stupně, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, dokazování k návrhu žalovaného doplnil jen o vyjádření Úřadu městské části města Brna, Brno – Slatina, Odboru výstavby a územního rozvoje, Silničního správního úřadu, ze dne 19. 1. 2015, sp. zn. MCBSLA/07089/14, přičemž dospěl k závěru, a to s ohledem na ve věci kasační závaznost nález Ústavního soudu ČR ze dne 19. 11. 2014, sp. zn. II. ÚS 3624/13, že odvolání žalovaného důvodné není.

Jak vyplývá z obsahu spisu, žalobce se domáhá po žalovaném vydání bezdůvodného obohacení ve výši 51.656,- Kč s příslušenstvím, a to zákonnými úroky z prodlení. Uplatněný nárok odůvodnil tím, že žalobce je vlastníkem pozemku parc. č. 2202/16 – ostatní plocha o výměře 725 m² v k.ú. Slatina. Žalovaný tento pozemek užívá jako součást místní komunikace nacházející se na pozemku parc. č. 2203/1 v k.ú. Slatina, která je ve vlastnictví žalovaného, a to jako veřejné parkoviště, aniž by měl se žalobcem uzavřenu platnou nájemní smlouvu. Tím, že žalovaný užívá pozemek bez právního důvodu a neplatí žádnou úhradu za užívání pozemku, se na úkor žalobce bezdůvodně obohacuje. Vydání bezdůvodného obohacení požaduje žalobce za období od 1. 4. 2006 do 31. 3. 2008 a výši bezdůvodného obohacení vyčíslil v souladu s výměry Ministerstva financí ČR č. 01/2006 (MF), 01/2007 (MF) a 01/2008 (MF), kterými se vydává seznam zboží s regulovanými cenami.

V pořadí prvním rozsudkem soudu I. stupně ze dne 27. 5. 2011, č.j. 21 C 125/2008-148, ve znění opravného usnesení ze dne 15. 6. 2011, č.j. 21 C 125/2008-153, byla žaloba zamítnuta z důvodu nedostatku pasivní legitimace žalovaného, neboť soud I. stupně dospěl k závěru, že žalovaný není vlastníkem stavby na pozemku žalobce.

K odvolání žalobce odvolací soud uložil soudu I. stupně ve zrušovacím usnesení ze dne 26. 4. 2012, č.j. 15 Co 394/2011-181, aby ve věci učinil závěr o tom, jakého charakteru je stavba na předmětném pozemku žalobce a kdo je vlastníkem této stavby.

Soud I. stupně v pořadí druhým rozsudkem ze dne 31. 7. 2012 č.j. 21 C 125/2008-149, asfaltovou plochu na pozemku parc. č. 2202/16 v katastrálním území Slatina posoudil podle ust. § 12 odst. 4 zákona o pozemních komunikacích jako součást místní komunikace nacházející se na pozemku parc. č. 2203 v k.ú. Slatina, kterou užívá žalovaný. Uzavřel, že pozemek, parcelu č. 2202/16 v k.ú. Slatina, na němž je asfaltová plocha vybudována, žalovaný užívá bez právního důvodu, což je jedna ze skutkových podstat bezdůvodného obohacení podle ust. § 451 odst. 2 občanského zákoníku. Při stanovení výše bezdůvodného obohacení vyšel ze závěrů ve věci vypracovaného znaleckého posudku č. 314-07/10 soudního znalce Ing. Oty Meissnera ze dne 8. 3. 2010, požadovaném období od 1. 4. 2006 do 31. 3. 2008 ve výši 33 Kč/m²/rok.

K odvolání žalovaného odvolací soud rozsudkem ze dne 10. 9. 2013, č.j. 15 Co 426/2012-172, změnil napadený rozsudek soudu I. stupně tak, že návrh, aby žalovanému byla uložena povinnost zaplatit žalobci částku 47.853 Kč s příslušenstvím zamítl a rozhodl o náhradě nákladů řízení ve vztahu mezi účastníky a ve vztahu ke státu. Zabýval se rozdíly mezi místní a účelovou komunikací a dospěl k závěru, že vybudovanou komunikační plochu na pozemku žalobce lze svým faktickým charakterem podřadit pod definici účelové komunikace určenou ke stání silničních motorových vozidel (§ 12 odst. 6 zákona o pozemních komunikacích). Vzhledem k tomu, že se v průběhu řízení nepodařilo prokázat žalovanému vlastnictví ani užívání stavby na pozemku žalobce, nelze jej považovat za pasivně legitimovaného ve věci, a tudíž se žalovaný nemohl bezdůvodně obohatit na úkor žalobce.

O ústavní stížnosti žalobce pak rozhodl Ústavní soud ČR nálezem ze dne 19. 11. 2014, sp. zn. II. ÚS 3624/13, rozsudek odvolacího soudu ze dne 10. 9. 2013, č.j. 15 Co 426/2012-172, zrušil. V odůvodnění zdůraznil, že je třeba odpovědět na otázku, zda daná plocha má či nemá charakter veřejného prostranství s tím, že při tomto posuzování by se odvolací soud neměl zaměřit na to, jak předmětnou plochu kvalifikovat podle zákona o pozemních komunikacích a kdo je jejím vlastníkem, nýbrž by měl především uvážit, zda je žalobce omezován na svém vlastnickém právu tím, že daná plocha je (případně v jaké části) předmětem (jakéhokoliv) veřejného užívání.

Podle ustanovení § 3028 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, není-li dále stanoveno jinak, řídí se ustanoveními tohoto zákona i právní poměry týkající se práv osobních, rodinných a věcných; jejich vznik, jakož i práva a povinnosti z nich vzniklé přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se však posuzují podle dosavadních předpisů.

Podle ustanovení § 34 zákona o obcích, veřejným prostranstvím jsou všechna náměstí, ulice, tržiště, chodníky, veřejná zeleň, parky a další prostory přístupné každému bez omezení, tedy sloužící obecnému užívání, a to bez ohledu na vlastnictví k tomuto prostoru.

Jak vyplývá z přílohy č. 4 - fotodokumentace ve věci vypracovaného znaleckého posudku č. 314-07/10 soudního znalce Ing. Oty Meissnera ze dne 8. 3. 2010, předmětný pozemek ve vlastnictví žalobce má charakter veřejně přístupné plochy bez omezení každému,

slouží k obecnému užívání (zejména k parkování vozidel) ve smyslu ustanovení § 34 zákona o obcích, má tedy charakter veřejného prostranství. Pokud jde o rozsah jeho užívání i zde lze vyjít z obsahu znaleckého posudku a z přílohy č. 2 – informace o parcele p.č. 2202/19 k.ú. Slatina ve věci vypracovaného znaleckého posudku č. 314-07/10 soudního znalce Ing. Oty Meissnera ze dne 8. 3. 2010, z níž vyplývá, že se jedná o celkovou výměru 725 m² bez omezení. Při absenci jakéhokoli soukromoprávního titulu k užívání tohoto pozemku došlo na straně žalovaného v rozhodném období k bezdůvodnému obohacení na úkor žalobce dle ustanovení § 451 a násl. občanského zákoníku. Srov. též usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 7. 10. 2014, sp. zn. 28 Cdo 1498/2014, usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 26. 10. 2010, sp. zn. 28 Cdo 3382/2010, rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 31. 1. 2006, sp. zn. 33 Odo 1253/2005, rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 9. 3. 2004, sp. zn. 32 Odo 872/2003, náleží ÚS ze dne 25. 4. 2012, ÚS 1607/11, a náleží ÚS ze dne 27. 9. 2012, sp. zn. III. ÚS 3735/11.

Doplnil-li odvolací soud dokazování vyjádřením Úřadu městské části města Brna, Brno – Slatina, Odboru výstavby a územního rozvoje, Silničního správního úřadu, ze dne 19. 1. 2015, sp. zn. MCBSLA/07089/14, z jeho obsahu vyplynulo, že předmětný pozemek a stavba na něm (zpevněná plocha) z části slouží a je využívána pro parkování vozidel neznámých vlastníků a z části slouží jako vjezdová plocha pro dopravní obsluhu přilehlého sousedícího areálu Brno, Drážní 9. Předmětná plocha má tedy v celém svém rozsahu charakter veřejného prostranství. S ohledem na kasační závaznost a vázanost odvolacího soudu nálezem Ústavního soudu ČR ze dne 19. 11. 2014, sp. zn. II. ÚS 3624/13, v projednávané věci, považuje odvolací soud argumentaci žalovaného podpořenou nálezem Ústavního soudu ČR ze dne 1. 7. 2014, sp. zn. I. ÚS 581/14, za nepřiléhavou a časově předcházející nález vydanému v nyní projednávané věci, kterou je odvolací soud povinen respektovat.

Za použití ustanovení § 219 o.s.ř. odvolací soud rozsudek soudu I. stupně v napadených výrocích I. a III. jako věcně správný potvrdil.

Ve výroku IV. o nákladech řízení však musel odvolací soud přihlídnout k faktu, že Ústavní soud ČR nálezem ze dne 17. 4. 2013, sp. zn. Pl. ÚS 25/2012, publikovaném ve Sbírce zákonů č. 116/2013 s účinností ke dni 7. 5. 2013 zrušil vyhlášku č. 484/2000 Sb. S přihlídnutím k této skutečnosti odvolací soud přistoupil k přepočtu náhrady nákladů řízení, která byla přiznána soudem I. stupně podle ustanovení § 142 odst. 3 o.s.ř., a to podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif – dále jen „advokátní tarif“). Náklady řízení žalobce za původní řízení před soudem I. stupně sestávají ze zaplaceného soudního poplatku ve výši 2.070 Kč, z mimosmluvní odměny právního zástupce žalobce ve výši 3.180 Kč (tarifní hodnota věci 51.656 Kč) za 1 úkon právní služby podle ustanovení § 9 odst. 5 advokátního tarifu, a to za tyto úkony právní služby: 1) převzetí a příprava zastoupení ze dne 19. 3. 2008, 2) písemné podání soudu ze dne 19. 3. 2008, 3) písemné podání soudu ze dne 27. 8. 2008, 4) písemné podání soudu ze dne 26. 11. 2008, 5) účast na jednání dne 2. 7. 2009, 6) účast na jednání dne 22. 9. 2009, 7) odvolání proti znaleckému ze dne 20. 5. 2010 – ve výši ½, 8) písemné podání soudu ze dne 4. 5. 2010, 9) účast na jednání dne 17. 5. 2011, 10) účast při vyhlášení rozhodnutí dne 27. 5. 2011 – ve výši ½, v souladu s ustanovením § 11 odst. 1 až 3 advokátního tarifu, z 10-ti náhrad hotových výdajů po 300 Kč v souladu s ustanovením § 13 odst. 1 a 3 advokátního tarifu a z 21% DPH z částky 31.620 Kč, tj. částka 6.640,20 Kč v souladu s ustanovením § 137 odst. 3 o.s.ř. ve spojení

s ustanovením § 151 odst. 2 věta druhá o.s.ř., tj. částka 40.330,20 Kč. Náklady řízení žalobce za původní řízení před soudem odvolacím sestávají ze zaplaceného soudního poplatku ve výši 2.070 Kč, z mimosmluvní odměny právního zástupce žalobce ve výši 3.180 Kč za 1 úkon právní služby, a to za tyto úkony právní služby: 1) odvolání ze dne 11. 7. 2011, 2) účast na jednání dne 26. 4. 2012, v souladu s ustanovením § 11 odst. 1 a 3 advokátního tarifu, ze 2 náhrad hotových výdajů po 300 Kč v souladu s ustanovením § 13 odst. 1 a 3 advokátního tarifu a z 21% DPH z částky 6.960 Kč, tj. částka 1.461,60 Kč v souladu s ustanovením § 137 odst. 3 o.s.ř. ve spojení s ustanovením § 151 odst. 2 věta druhá o.s.ř., tj. částka 10.491,60 Kč. Náklady řízení žalobce z dalšího řízení před soudem I. stupně sestávají z mimosmluvní odměny právního zástupce žalobce ve výši 3.180 Kč za 1 úkon právní služby, a to za: 1) účast na jednání dne 31. 7. 2012 v souladu s ustanovením § 11 odst. 1 a 3 advokátního tarifu, z 1 náhrady hotových výdajů po 300 Kč v souladu s ustanovením § 13 odst. 1 a 3 advokátního tarifu a z 21% DPH z částky 3.480 Kč, tj. částka 730,80 Kč v souladu s ustanovením § 137 odst. 3 o.s.ř. ve spojení s ustanovením § 151 odst. 2 věta druhá o.s.ř., tj. částka 4.210,80 Kč. Celkem se tak jedná o částku ve výši 55.032,60 Kč, a ve výroku IV. o nákladech řízení byl proto rozsudek soudu I. stupně změněn tak, že žalovaný je povinen zaplatit žalobci na nákladech řízení částku 55.032,60 Kč do 3 dnů od právní moci rozsudku k rukám zástupce žalobce JUDr. Jiřího Juříčka.

Výrok o náhradě nákladů odvolacího řízení je odůvodněn ustanovením § 224 odst. 1 o.s.ř. ve spojení s ustanovením § 142 odst. 1 o.s.ř., kdy žalobce byl v rámci odvolacího řízení plně úspěšný. Náklady odvolacího řízení úspěšného žalobce sestávají při tarifní hodnotě věci 47.853 Kč z mimosmluvní odměny ve výši 3.020 Kč, a to za tyto úkony právní služby: 1) vyjádření k odvolání ze dne 8. 10. 2012, 2) účast na jednání dne 10. 9. 2013, 3) účast na jednání dne 27. 1. 2015 v souladu s ustanovením § 11 odst. 1 a 3 advokátního tarifu, ze 3 náhrad hotových výdajů po 300 Kč v souladu s ustanovením § 13 odst. 1 a 3 advokátního tarifu a z 21% DPH z částky 9.960 Kč, tj. částka 2.091,60 Kč v souladu s ustanovením § 137 odst. 3 o.s.ř. ve spojení s ustanovením § 151 odst. 2 věta druhá o.s.ř., tj. částka 12.051,60 Kč. Jen pro úplnost odvolací soud uzavírá, že náklady související s ústavní stížností jsou pak podřízeny režimu zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu. Žalovaný byl zavázán k povinnosti zaplatit žalobci na náhradě nákladů odvolacího řízení částku 12.051,60 Kč do 3 dnů od právní moci rozsudku k rukám zástupce žalobce JUDr. Jiřího Juříčka.

*Proti tomuto rozsudku **n e n í** dovolání přípustné.*

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

V Brně dne 27. ledna 2015

*JUDr. Eva Zálešáková, v.r.
předsedkyně senátu*

Za správnost vyhotovení: Jana Bártová, DiS.